

Čekají nás vesmírné závody miliardářů. Do kosmu poletí i přístroje z ČVUT

Zveřejněno: 09. 01. 2015

Co všechno se letos odehraje nad našimi hlavami? Loď Dragon firmy SpaceX v sobotu zamíří k Mezinárodní vesmírné stanici. Ale kosmická konkurence se zostřuje; nové kosmické projekty pro letošek připravili i další soukromí dobytelné vesmíru. Očekávanou událostí je také průlet americké sondy kolem trpasličí planety Pluto. A do vesmírných aktivit se zapojí i čeští vědci, hlavně z pražského ČVUT.

Amerického miliardáře Elona Muska zřejmě nečeká klidná noc. Spoluzakladatel internetového platebního systému PayPal a šéf automobilky Tesla Motors totiž bude v sobotu sledovat start své kosmické lodi Dragon. Původně se s ním počítalo v úterý, ale byl odložen kvůli problémům s druhým stupněm nosné rakety nejprve na dnešek a nově na sobotu. Každopádně drobný odklad nemusí svědčit o žádných závažných komplikacích. Firma SpaceX má ostatně za sebou už několik úspěšných letů. Tentokrát půjde v pořadí o její pátou zásobovací misi k Mezinárodní vesmírné stanici ISS. Dragon by měl do cíle dorazit zhruba za dva dny.

Intenzivně chce letos na vylepšování své lodi pracovat také firma Virgin Galactic, která bude do vesmíru vozit turisty. Její majitel, britský miliardář Richard Branson, před Vánoci prohlásil, že i přes nedávnou tragédii, kdy jeho vesmírná loď SpaceShipTwo explodovala při zkušebním letu, počítá v roce 2015 se zahájením komerčního provozu. Bransonův konkurent, firma XCOR Aerospace, má letos poslat svůj letoun Lynx do výšky 60 kilometrů. V další fázi pak zamíří 100 kilometrů nad zemský povrch, kde lze zažít stav beztláče. "V letounu bude pouze jedno místo pro vesmírného turistu a o to více prostoru pro experimenty," říká ředitel České kosmické kanceláře Jan Kolář, který zprostředkovává kontakty zdejších badatelů s americkými byznysmeny.

Nyní se vyjednává o tom, že by s firmou XCOR Aerospace mohly do vesmíru letět dva české experimenty: konkrétně přístroje pro měření radiace vyvinuté na **Českém vysokém učení technickém** a sinice a řasy z Botanického ústavu Akademie věd ČR. Tím však aktivity zdejších vědců ve vesmíru nekončí. Český přístroj má být součástí japonské družice RISESAT. "Celý satelit se zatím kompletuje. Bude vypuštěn koncem letošního roku nebo spíše v roce 2016," přibližuje Carlos Granja z Ústavu technické a experimentální fyziky **ČVUT v Praze**.

Podobně to vypadá s dalším zařízením vyvinutým na **ČVUT**. Tým Ivana Procházky z **Jaderné a fyzikálně inženýrské fakulty** vymyslel a navrhl detektor fotonů, který následně vyrobila brněnská firma CSRC. Zařízení bude na ISS použito k seřízení vysoce přesných atomových hodin. Původně se mělo do vesmíru dostat letos, nyní se počítá spíše s rokem 2016. Letos v létě čeká vědce i nadšence vesmírná show - průlet sondy New Horizons, tedy Nové obzory, v blízkosti trpasličí planety Pluto. Těleso, které bylo nedávno vyškrtáno ze seznamu planet, odborníky zajímá hlavně proto, že ho dosud zblízka nikdo nevyfotil. To se změní v polovině července. Sonda proletí pouhých deset tisíc kilometrů nad Plutem, což je blíže než obíhají mnohé satelity nad Zemí. Během průletu má pořídít spoustu snímků a nasbírat pomocí přístrojů co nejdetailnější informace o dosud vcelku tajemném tělese.

Informace o zdroji

Autor: Eva Hníková

Zdroj: ekonom.cz